

Ikääntyneiden hoivalupaus koetuksella – Suomeen tarvitaan vanhuspalvelustrategia

Tosiasia on, että Suomi ikääntyy nopeasti. Ikääntyneiden määrä kasvaa, ja samalla kasvaa myös palvelujen tarve, halutaan sitä tai ei.

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry:n tutkimuksen sanoma on selkeä: 74 prosenttia 55–84-vuotiaista kokee ikään perustuvaa syrjintää ja kaksi kolmesta kokee, että ikääntyneitä kohdellaan toisen luokan kansalaisina. Kun tähän yhdistyy huoli sairastumisesta, toimintakyvyn heikkenemisestä ja hoitoon pääsyn viivästyisestä, ei ole ihme, että luottamus järjestelmään horjuu.

Nyt yhteiskunnallisessa keskustelussa on alkanut kuulua ääniä, joiden mukaan ikääntyneiden tulisi osallistua vahvemmin valtion velkaantumisen johtuviin "säästötalkoisiin". Puheissa on väläytelty sekä eläkkeiden leikkauksia että eläkeindeksin jäädyttämistä. Tätä kehityssuuntaa tulee välttää, sillä se ruokkii sukupolvien välistä vastakkainasettelua.

Silti realismi on tunnustettava: valtiontalous on heikossa kunnossa, eikä nykyinen hoivajärjestelmä sellaisenaan vastaa vanhusväestön tarpeisiin jatkossa. Ongelma ei ole yksittäisissä työntekijöissä tai palvelupisteissä. Kyse on rakenteista.

Tilanne edellyttää uudenlaisia ratkaisuja, ei syyllistävää retoriikkaa. Suomeen tarvitaan, lapsistrategian tavoin, oma vanhuspalvelustrategia, joka katsoo yli hallituskausien ja kokoaa yhteen julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin voimavarat.

Samalla painopistettä on siirrettävä ennaltaehkäisyyn: säännölliset terveystarkastukset ikäneuvolatoimintaa kehittämällä sekä kotona asumista tukevat palvelut, kuten hoivaan painottuva kotitalousvähennys yli 70-vuotialle, eivät ole pelkkiä menoja, vaan investointeja toimintakykyyn ja hyvinvointiin.

Myös teknologia ja tekoäly tarjoavat mahdollisuuksia, joita ei vielä ole hyödynnetty riittävästi. Digitaaliset ratkaisut voivat helpottaa arkea, parantaa palvelujen saatavuutta ja tukea itsenäistä elämää, kunhan ne toteutetaan ihmislähtöisesti. Unohtaa ei sovi, että hoivassa tarvitaan aina myös ihmisiä.

On syytä muistaa, että nykyiset eläkeläiset ovat osa hyvinvointivaltion rakentaneita sukupolvia. Valtaosa eläkeläisistä on maksanut veroja koko työuransa, säästänyt pahan päivän varalle ja kantanut vastuuta yhteiskunnasta vuosikymmenten ajan. Lisäksi merkittävä osa heistä tukee eri tavoin lastensa ja heidän perheidensä arkea, toimii läheisensä omaishoitajana tai osallistuu järjestöjen kautta vapaaehtoiseen palvelutoimintaan.

Turvallinen vanhuus on siis ansaittu moninkertaisesti.

Ikääntyneiden tulevaisuus ei ole vain yhden sukupolven asia. Se on yhteiskunnan arvovalinta siitä, miten kohtelemme niitä, jotka ovat olleet hyvinvointia rakentamassa. Annammeko hoivalupauksen rapautua – vai varmistammeko yhdessä järjestelmän, jossa jokainen voi ikääntyä arvokkaasti ja turvallisesti?

KARI KANTALAINEN

puheenjohtaja

Kansallinen Senioriliitto ry